

## Sivistysvaliokunta

### Lakialoite laiksi Eduskunnan kirjastosta annetun lain kumoamisesta

#### JOHDANTO

##### *Vireilletulo*

Lakialoite laiksi Eduskunnan kirjastosta annetun lain kumoamisesta (LA 48/2021 vp): Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

##### *Asiantuntijat*

Valiokunta on kuullut:

- hallituksen puheenjohtaja Pauli Kiuru, Eduskunnan kirjasto
- eduskunnan apulaispääsihteeri Timo Tuovinen, eduskunnan kanslia
- johtaja Antti Virrankoski, Eduskunnan kirjasto

#### LAKIALOITE

Lakialoitteessa ehdotetaan, että Eduskunnan kirjastosta annettu laki kumotaan. Kirjastoa koskeva sääntely sisältyisi jatkossa eduskunnan kanslian ohjesääntöön. Eduskunnan kirjaston tehtävä ja kirjaston nimi säilyvät ennallaan.

#### VALIOKUNNAN PERUSTELUT

##### *Lakialoitteen tarkoitus*

Lakialoitteessa ehdotetaan Eduskunnan kirjastosta annetun lain (717/2000) kumoamista. Lakialoite liittyy eduskuntaviestinnän, eduskunnan tietopalvelutoiminnan sekä kirjasto- ja arkistotoiminnan uudelleenorganisointiin, jota koskevan ehdotuksen kansliatoimikunta on hyväksynyt 17.6.2021. Tieto- ja viestintäosaston organisaatio ja johtamisjärjestelmä uudistetaan niin, että palveluja järjestettäessä ja kehitettäessä pystytään nykyistä paremmin mukautumaan muuttuvaan toimintaympäristöön.

Asiakokonaisuuteen kuuluu nyt käsiteltävänä olevan lakialoitteen ohella puhemiesneuvoston ehdotus eduskunnan päätökseksi eduskunnan kanslian ohjesäännön muuttamisesta ja eduskunnan työjärjestyksen 15 §:n kumoamisesta (PNE 3/2021 vp), joka on myös eduskunnan käsittelyssä.

## **Valiokunnan mietintö SiVM 18/2021 vp**

Sivistysvaliokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena.

### ***Kirjastoa koskeva sääntely ja siihen perustuva kirjaston kertomus***

Eduskunnan kirjastosta säädetään nykyisin siitä annetun lain lisäksi eduskunnan kanslian ohjesäännöllä (724/2000), eduskunnan työjärjestyksellä (40/2000) sekä Eduskunnan kirjaston ohjesäännöllä (724/2000). Valiokunta yhtyy lakialoitteessa todettuun, että Eduskunnan kirjastoa koskeva sääntely on kirjaston hallinnolliseen asemaan ja tehtäviin nähden liian yksityiskohtaista ja monitasoista, ja pitää sääntelyn keventämistä tarpeellisena. Jatkossa tarvittava sääntely on tarkoitettu sisällyttävä eduskunnan kanslian ohjesääntöön.

Eduskunta on saanut vuosittain käsiteltäväkseen kirjaston kertomuksen, mistä säädetään Eduskunnan kirjastosta annetussa laissa ja Eduskunnan kirjaston ohjesäännössä. Sivistysvaliokunta lakialoitteessa todetuin tavoin pitää kirjaston kertomuksen käsittelyä valiokunta- ja täysistuntokäsittelyineen varsin raskaana menettelyinä.

Kirjaston kertomuksen eduskuntakäsittely on tarjonnut mahdollisuuden vuosittain saada koottua tietoa kirjaston ja arkiston toiminnoista ja käydä keskustelua siitä. Sivistysvaliokunta pitää erittäin tärkeänä, että kirjaston asioista voidaan keskustella eduskunnassa myös jatkossa esimerkiksi talousarviokäsittelyn ja eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomuksen käsittelyn yhteydessä.

### ***Eduskunnan kirjaston tulee olla kaikille avoin tiedon paikka***

Eduskunnan kirjasto palvelee eduskunnan lisäksi koko suomalaista yhteiskuntaa toimimalla julkisena oikeudellista tietoa, yhteiskuntatietoa ja eduskuntatietoa välittävänä kirjastona. Avoimen demokratian kannalta on tärkeää, että Eduskunnan kirjasto on jatkossakin avoimena kaikille. Kirjaston eduskunta-asiakkaiden ja muiden ydinasiakkaiden, kuten tiedeyhteisön, kuuleminen kirjaston ja arkiston palveluja ja toimintoja kehitettäessä on ensiarvoisen tärkeää.

Valiokunta korostaa, että kirjaston sääntelyn keventäminen tulee toteuttaa Eduskunnan kirjaston nimeä muuttamatta, sen historiaa arvostaen sekä kirjaston asiakkaiden palvelua vaarantamatta.

## **VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS**

Sivistysvaliokunnan päätösehdotus:

*Eduskunta hyväksyy muuttamattomana lakialoitteeseen LA 48/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen.*

## **Valiokunnan mietintö SiVM 18/2021 vp**

Helsingissä 7.12.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Paula Risikko kok  
varapuheenjohtaja Eeva-Johanna Eloranta sd  
jäsen Marko Asell sd  
jäsen Veronika Honkasalo vas  
jäsen Kaisa Juuso ps  
jäsen Ville Kaunisto kok  
jäsen Noora Koponen vihr  
jäsen Ari Koponen ps  
jäsen Mikko Ollikainen r  
jäsen Pirkka-Pekka Petelius vihr  
jäsen Sofia Vikman kok  
varajäsen Juha Mäenpää ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Lahtinen